

GRANICE I KONSEKWENCJE

W WYCHOWANIU

Szanowni Rodzice!

Wyznaczanie granic to nic innego, jak przekazywanie dziecku tego, czego tak naprawdę od niego oczekujemy oraz jakiego zachowania nie aprobujemy. Wyznaczanie granic jest ściśle powiązane z posiadaną więzią z dzieckiem oraz jego poczuciem bezpieczeństwa. Do poczucia bezpieczeństwa potrzebuje ograniczeń w postaci jasno wyznaczonych, znanych mu granic. Pozwalają one dziecku poczuć się swobodnie i pewnie, jednocześnie uczą zasad funkcjonowania społecznego. Ułatwiają dziecku stworzenie przewidywalnego i posługującego się spójnymi zasadami świata. Jeżeli Wy Państwo na to samo zachowanie reagujecie inaczej, dziecko będzie czuło potrzebę testowania Was, wyczuje każdą Waszą niepewność i ambiwalencję. Aby wymagania stawiane dzieciom były dla nich spójne i jasne potrzebna jest konsekwencja w działaniu rodziców. Wówczas nasze dziecko – dzieci szybciej nauczą się zachowań, których u niego pożądamy i oczekujemy. Dziecko jeśli wie czego mu nie wolno, co ma robić czuje się pewniej. Poczucie własnej wolności i przestrzeni zapewni mu prawidłowy rozwój psychofizyczny. Najpiękniejsze co możemy dać swojemu dziecku to samych siebie i wiarę w możliwości i umiejętności każdej naszej pociechy, przez co nabywa poczucie sprawstwa i pewności siebie. Konsekwencje ustala rodzic. Musi być to jednak konsekwencja adekwatna do przewinienia. Pamiętajmy o tym, aby dać dziecku możliwość wyboru konsekwencji. Dzieci zdają sobie sprawę z tego, iż ich rodzice stawiają granice, ponieważ im na nich zależy. Mają wiedzę, że potrzebują osoby dorosłej, która pokieruje ich życiem, by mogły doświadczać i je poznawać – mając poczucie bezpieczeństwa. Natomiast dzieci, które mogą robić to, na co mają ochotę, odbierają to w pewnym sensie, jako obojętność ze strony rodziców. Bardzo często mają poczucie, że nie są dla rodziców wystarczająco ważne.

Przy wyznaczaniu granic pomogą nam:

- Konsekwencje
- Pokłady cierpliwości (w chwilach zniecierpliwienia weź kilka głębokich oddechów – oczywiście na osobności)
- Prosty, zrozumiały dla dziecka język
- Wielokrotność powtarzania, utrwalania wprowadzonych zakazów
- Okazywanie dziecku szacunku oraz zrozumienia
- Dotrzymywanie danego słowa (jeżeli coś obiecujemy)

Dzieci są bystrymi obserwatorami, naśladującymi obserwowane zachowania, tymi którzy zauważają relacje przyczynowo – skutkowe. Granice określają drogę akceptowanych zachowań.

Kiedy granice są jasno określone i niezmiennie, dzieciom znacznie łatwiej jest poznać własną drogę, którą powinny podążać. Jeżeli te granice są niejasne lub są zmienne, dzieci często zbaczą z drogi i wpadają w kłopoty. Granice mogą również pokazać rodzicom z czym ich dzieci sobie jeszcze nie są w stanie poradzić przez przesuwanie granic. Odmawiając dziecku swobodę, wolność zamyka się mu możliwości uczenia się i rozwoju. Nadmierna kontrola ujemnie wpływa na wyniki w nauce i bardzo często prowadzi do buntu. Jeżeli naszym celem jest uczenie nowej umiejętności w sytuacjach, kiedy nie miało miejsca niewłaściwe, poczyń odpowiednie kroki:

- Daj przykład właściwego zachowania, którego pragniesz nauczyć swoje dziecko
- Zachęcaj swoje dziecko, aby podejmowało próby jeszcze raz, pokazując pozytywne zachowanie
- Zachęcaj do rozwijania umiejętności i starań dziecka
- Zachęcaj do wysiłku i rozwijania umiejętności.

Oto kilka propozycji pomocnych rad, które należy uwzględnić przy zwiększaniu dyscypliny w wychowaniu naszych dzieci:

- Każda wprowadzona zasada w naszym domu musi być zrozumiała dla dziecka
- Konsekwencja jest podstawą wprowadzenia dyscypliny
- Dziecko powinno mieć więcej przywilejów, niż zakazów
- Zamiast karać rozmawiaj
- Stosuj więcej nagród niż kar
- Konsekwencje złego zachowania powinny być tu teraz
- Nie miej wygórowanych oczekiwań wobec dziecka
- Nie stosuj nigdy kar cielesnych.

My rodzice, odpowiedzialni jesteśmy za to, by nauczyć dziecko panujących zasad i reguł. Wprowadzając dyscyplinę pokazujemy jak funkcjonuje otaczający nas świat i uczymy samokontroli. Warto w tym miejscu przytoczyć tekst, który pochodzi z materiałów kampanii „Dzieciństwo bez przemocy” (PARPA, „Niebieska Linia”, Fundacja „Dzieci Niczyje”):

Uczę się życia od Ciebie

Szanuj mnie, żebym szanowała innych

Wybaczaaj, abym umiała wybaczać

Słuchaj, żebym umiała słuchać

Nie bij, żebym nie biła

Nie poniżaj, żebym nie poniżała

Rozmawiaj ze mną, żebym umiała rozmawiać

Nie wyśmiewaj

Nie obrażaj

Nie lekceważ

Kochaj mnie, żebym umiała kochać

Uczę się życia od Ciebie

Szanowny Rodzicu! Chciałybyśmy się odwołać, jak w każdej dziedzinie życia, do zdrowego rozsądku w wychowaniu naszych dzieci.

Opracował:

Zespół psychologów i pedagogów SOSW dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej w Dąbrowie Górniczej.